

מועד אב תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות פסח ויום טוב וחווה"מ

כ"ו תמוז תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

10* 1
א. איתא במסכת פסחים דף ד ע"ב, "ומדאורייתא בביטול בעלמא סגי", כיצד פירשו הראשונים דין זה?

ב. מתי ניתן לבטל את החמץ? פרט. ומאיזה דין מועיל ביטול החמץ?
ג. האם שלוחו או שליח של אשתו יכול לבטל עבורו את החמץ? ומה הדין אם השליח לא ביטל?

2* 2
א. כתב הטור: "אחר הבדיקה יהיה נזהר בחמץ שמשייר – להצניעו", ממתי יש עליו להצניע החמץ? וכיצד הדין אם לא הצניעו? ומהו הפתרון הראוי ביותר בכדי לקיים הצנעה זו?
ב. עכבר או תינוק שנכנסו לבית, או נכנסו ויצאו מבית בדוק וכיכר בפיהם, כיצד יש לנהוג בעניין בדיקת חמץ בבית זה?

עמ' 1 מתוך 3

- 3 * 3
א. "תשעה צבורין של מצה ואחד של חמץ ובא עכבר ונטל משם לבית בדוק, ולא ידוע מה נטל", כיצד יש לנהוג?
ב. שני צבורין אחד חמץ אחד מצה, ושני בתים אחד בדוק ואחד לא בדוק, ובאו שני עכברים זה נטל חמץ וזה נטל מצה - ואין ידוע לאיזה בית נכנס אותו שנטל את החמץ - כיצד יש לנהוג?
ג. הניח תשע כיכרות ומצא עשרה, או הניח עשרה ומצא תשעה - כיצד יש לנהוג?

- 4 * 3
א. על איזה תערובת חמץ עובר בבל יראה ובל ימצא? ומתי חייב באכילתו כרת?
ב. מהי הגדרתו של חמץ נוקשה? הבא דוגמה לכך, ומה דינו לאחר הפסח?
ג. בצק שבסדקי עריבה, פרט את שיטות הראשונים בפסק ההלכה כלישנא קמא או כלישנא בתרא?

- 5 * 3
א. לעניין איזה שני דברים הוקשה מצה לקרבן פסח? - כיצד נפסק להלכה?
ב. הלש עיסה למצה ביום טוב של פסח, כיצד עושה? ומדוע? עיסה ששמו בה מים יותר מהראוי ועתה היא רכה, כיצד יעשה?
ג. האם ניתן ללוש או לאפות מצה על ידי חרש שוטה וקטן, גוי, באר דין גדול עומד על גביו, כיצד פירש הבית יוסף דין זה על פי דעת התוספות ורבנו יונה בחליצה ובכתיבת גט?

- 6 * 3
א. מצה שנילושה במים ומי פירות כיצד יעשה? ומה הדין בדיעבד?
ב. "ואף שרגילין ליתן מים בשעת הבציר כדי להתייר ניצוק", כיצד פירשו הפוסקים דין זה להלכה?
ג. דגן שהבהבוהו באש מה דינו? והאם דומה לדין קמח הנמצא במצה?
ד. מה יש להיזהר במלילת קדרות, ואם ניתן לעשות זאת ביום טוב?

- 7 * 3
א. האם חמץ הבלוע בכלים נחשב "התיירא בלע"? מה הנפקא מינה להלכה?
ב. כיצד דין הכשרת סכין שבלע חמץ או שאר איסורים? וכיצד הכשרת כלי חרסותגור חרס?
ג. סכין בלוע בשר האם יכול להגעילו להשתמש בו חלב? מהיכן דייק המג"א דין זה?

- 8 * 3
א. האם מלאכת חול המועד אסורה מהתורה או מדרבנן? כשעבר ועשה מלאכה האם ומה עונשו, והאם ענשו את בנו.
ב. מדוע הותר לכתוב שטר קידושין במועד? האם הותרה כתיבת כתובה? שטר חוב וקניין? ונטילת ערבות?
ג. האם הותרה בחול המועד הלואה בריבית לגוי?
ד. האם מותר לתת לגוי לכבס בגדים בחול המועד?

עמ' 2 מתוך 3

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

9. ראובן בא לרבו ובפיו שאלות בעניין בדיקת חמץ:

- א. יש לו כותל שהשתמשו בו חמץ ונפל, האם יש לבדוק תחת הגל?
- ב. יש לו חמץ תחת מפולת, בגג או בבור, כיצד עליו לנהוג?
- ג. מה החילוק בין מקרה א' למקרה ב'?
- ד. זה לו פעם ראשונה שבודק בדיקת חמץ - האם יברך שהחיינו?

10. שמעון מבקש מרבו הוראות הלכתיות כיצד הוא הטיפול במשק ביום טוב ובפסח:

- א. האם מותר לקרד בהמה? לחלוב או לטלטל בהמה שמתה?
- ב. האם מותר לשרות או לחלוט מורסן לאכילה, לרפואת העור או המעיים, לתרנגולים או לאפותו בכדי לצאת בו ידי חובת מצה?
- ג. טלטול סולם, ביצה שנמצאה בתרנגולת או נולדה או בקעה ביום טוב ראשון או שני.

11. הכנת כלי בישול בשר ביום טוב.

- יהודה מזמין כמות נכבדה של אנשים להיות אורחיו ביום טוב וברצונו לצלות את הבשר ביום טוב עצמו ובא לרבו ובפיו כמה שאלות שהתעוררו עקב כך:
- א. האם מותר לתקן ביום טוב במקרים הבאים: שפוד שהתעקם או נשבר, להשחיז סכין? ללבן שיפוד שבלוע בו חמץ או גבינה? והאם מותר להראות לחכם סכין שחיטה?
 - ב. האם ההכנה מותרת כשבין אורחיו יש מלצר גוי, ואורחים שאינם שומרים שבת?
 - ג. מתי עוף ובהמה נקראים מוכנים ואינם מוקצה לאכילה ביום טוב?
 - ד. האם אפשר להתרחץ ביום טוב במים חמים?

12. הרב שליטי"א עורך סדר ציבורי ופנה לעיין בכמה הלכות מעשיות הנהוגות בליל הסדר:

- א. מה שיעור כזית מצה ומרור? האם יוצא ידי חובה באכילת בריה [דהיינו קלח שלם] שהיא פחותה מכזית?
- ב. לכתחילה מאיזו מצה יאכל אחר ברכת המוציא וברכת אכילת מצה? כיצד הוכיח זאת מרן הבית יוסף?
- ג. האם צריך לאכול את היכורך' בהסיבה? ומה ההוכחה לכך?
- ד. עשה קונם או נשבע שלא יאכל מצה, מרור, ארבע כוסות - האם חל האיסור?
- ה. אדם שיש לו כזית מצה שמורה בלבד, מתי יאכלנו?
- ו. אדם חולה שלא מסוגל לאכול רק כזית אחד מתי יאכלנו?

עמ' 3 מתוך 3